

اَلْعِلْمُ خَزَائِنٌ وَمِفْتَاحُهُ السُّؤَالُ؛ فَاسْأَلُوا رِجْمَكُمْ اللهُ فَإِنَّهُ يُؤْجِرُ أَرْبَعَةً: السَّائِلُ وَالْمُتَكَلِّمُ وَالْمُسْتَمِعُ وَالْمُحِبُّ لَهُمْ.

دانش گنجینه‌هایی است و کلیدهای آنها پرسش است؛ پس رحمت خدا بر شما، پیرسید که بر اثر آن چهار نفر پاداش می‌یابند: پرسنده، گوینده، شنونده و دوستدار آنان.

تحف العقول: ۴۱

از مهم‌ترین خطرهای دنیازدگی روحانیت، گریز از مبارزه و مقاومت است. روحانی و عالم دین وقتی دنیا را همّ خود قراردهد، همّ دیگری ندارد و توان مبارزه و ایستادگی در برابر دشمن نخواهد داشت و در اصل، گرد چنین مسائلی نمی‌گردد و حاضر نیست، دنیای خود را به خطر بیندازد..

صحیفه نور، ۱۹ ص، ۱۵۷

مأموریت‌های کلیدی حوزه و روحانیت

در پاسداری از اسلامیت نظام و تمشیت امور انقلاب

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین صلح میرزایی

حوزه‌های علمیه به‌عنوان «مادر انقلاب اسلامی»، نقشی بنیادین در صیانت از اسلامیت نظام و تمشیت امور انقلاب بر عهده دارند. در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین صلح‌میرزایی، عضو مجلس خبرگان رهبری، مأموریت‌های راهبردی حوزه در اندیشه امام خمینی‏ و رهبر معظم انقلاب، شهید امام خامنه ای‏ واکاوی شده است. تولید علوم انسانی اسلامی، تدوین الگوی کلان حکمرانی، حضور فعال در عرصه‌های جهانی و پاسخ‌گویی به نیازهای معنوی جامعه، از محورهای اصلی این نشست است. همچنین تأکید شد که برای مقابله با انحرافات نوپدید و تحکیم مبانی نظام، حوزه باید با «جهاد تبیین» و تربیت نیروهای متخصص، به نهادی پیشرو در مواجهه با مسائل مستحدثه بدل شود. متن پیش رو، حاصل این گفت‌وگوست.

هـ با تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید؛ به‌عنوان سؤال نخست، جایگاه راهبردی حوزه‌های علمیه را در نظام جمهوری اسلامی ایران و دوران معاصر چگونه ارزیابی می‌کنید؟

• نقش حوزه‌های علمیه بسیار حیاتی و تعیین‌کننده است. به‌برکت انقلاب اسلامی، حوزه از حاشیه به متن تحولات سیاسی، فرهنگی و علمی جهان وارد شده است. در اندیشه‌های امام راحل و امام شهید‏، حوزه علمیه از آن جهت که «مادر انقلاب» محسوب می‌شود، باید عهده‌دار «تمشیت و ساماندهی امور انقلاب» باشد. برای آنکه حوزه بتواند در عرصه‌های مختلف علمی، اجتماعی، جهانی، سیاسی و همچنین مسائل فرهنگی و معنوی اثرگذاری کند، مأموریت‌های متعددی بر دوش آن نهاده شده است؛ مأموریت‌هایی که در بیان امام شهید‏ نیز مورد تأکید قرار داشت.

ضرورت پاسخ به نیاز فطری معنویت‌گرایی

هـ امروز شاهد افزایش گرایش به معنویت در جهان هستیم. وظیفه حوزه‌های علمیه در مواجهه با این پدیده و خطرات انحرافات معنوی چیست؟

به‌برکت انقلاب اسلامی، گرایش به معنویت در میان بسیاری از ملت‌ها فزونی یافته است. پاسخ به این نیاز و نشان‌دادن مسیر درست، یکی از وظایف مهم حوزه به‌شمار می‌رود؛ زیرا از یک‌سو، اقلام جعلی و تقلبی (فیک) بسیار زیاد شده و از سوی دیگر، برخی افراد علاقه‌مند به معنویت که در پی پاسخ صحیح به حس باطنی خود هستند، دچار انحراف می‌شوند و برخی نیز از این فضا سوءاستفاده می‌کنند. بسیاری از عرفان‌های دروغین و معنویت‌های نوظهور، در نهایت به سرویس‌های اطلاعاتی و امنیتی بازمی‌گردند و هدفی جز تحقیر ملت‌ها ندارند. این مسئله از جمله مواردی است که حوزه باید به‌طور جدی به آن بپردازد.

لزوم حضور به‌هنگام در حوادث جهانی

هـ یکی دیگر از مأموریت‌هایی که برای حوزه پرشمردید، حضور در حوادث جهانی است. این حضور باید واجد چه ویژگی‌هایی باشد؟

یکی دیگر از مأموریت‌های کلیدی حوزه، «حضور به‌هنگام در حوادث مهم جهان» است؛ چه در قبال جنایت‌هایی که جبهه استکبار انجام

ضرورت حل مسائل نظام از مسیر علوم انسانی اسلامی

هـ دومین نیاز کلیدی انقلاب در ارتباط با حوزه چیست و چگونه می‌توان مسائل نوپدید نظام را حل کرد؟

دومین نیاز کلیدی این است که حوزه علمیه باید به مسائل مستحدثه و نوپدیدی که برای نظام پیش می‌آید، ورود کند. افزون بر بحث تولید علوم انسانی اسلامی که از یک جهت نگاه جهانی به حوزه را می‌گشاید، از جهتی دیگر ما می‌توانیم با تکیه بر همین علوم انسانی اسلامی، مسائل کلان نظام را ریشه‌ای حل کنیم. زمانی که یک مسئله مستحدثه پدیدار می‌شود، باید پاسخ خود را از حوزه دریافت کند و میان نظام، جامعه و حوزه یک «رفت و برگشت» دائمی برقرار شود.

خلأ نیروی انسانی حوزه با هوش مصنوعی جبران نمی‌شود

هـ نقش حوزه در تربیت نیروی انسانی مورد نیاز دستگاه‌ها و نهادهای نظام اسلامی چیست؟

یکی از مهم‌ترین نقش‌های حوزه‌های علمیه، «تربیت نیروی انسانی مورد نیاز نظام اسلامی» است. این نیروها باید برای اداره قوه قضائیه، دادگاه‌ها، حل و فصل مشکلات و نیز صیانت از حقوق عامه و دیگر مسئولیت‌های مورد نیاز تربیت شوند. همچنین تربیت نیروهای متعهد برای نشر معنویت و انتقال اسلام ناب در نهادهای مختلف از جمله مدارس، دانشگاه‌ها، مساجد و ارگان‌ها ضروری است و این مأموریت، جز با تکیه بر نیروی انسانی کارآمد از بستر حوزه ممکن نیست. هرچند حوزه‌های علمیه تاکنون اقدامات خوبی در این زمینه انجام داده‌اند؛ اما نیاز به کار بیشتر وجود دارد. قاعدتاً باید جذب حوزه را افزایش دهیم تا این مهم رقم بخورد. بحث تأثیرگذاری اخلاقی و هدایت جامعه هم نیازمند نیروی میدانی است که با مردم گفت‌وگوی چهره به چهره کند.

تولید علوم انسانی اسلامی

هـ در بخش پژوهش و تربیت متخصصان علوم انسانی اسلامی، حوزه به چه تعداد نیرو و با چه ویژگی‌هایی نیاز دارد؟

ما به نیروی پژوهشگر قهار و متخصص در علوم انسانی اسلامی نیاز داریم. همواره باید حوزه آماده باشد و ده‌ها هزار نیروی متخصص در نهادهای مختلف تربیت کند؛ این یکی از وظایف اصلی حوزه است.

جهاد تبیین رسالت اصلی حوزه‌های علمیه است

هـ با توجه به جنگ شناختی دشمن، جایگاه «جهاد تبیین» را در رسالت‌های روحانیت چگونه تعریف می‌کنید؟

جهاد تبیین یکی از وظایف بسیار مهم و عملیاتی حوزه‌های علمیه است. دشمنان همواره سعی می‌کنند با ایجاد غبار، تولید شبهه و به‌کارگیری جنگ شناختی، فضای فکری جامعه را به هم بریزند. این حملات گاه متوجه دینداری

• سال بیست و پنجم • شماره ۸۹۳ • دوشنبه ۹ شهریور ۱۴۰۵ • صفحه ۵۰۰۰ • تومان ۱۲

Ofogh-e Hawzah Weekly

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

• مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی

• سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه

• تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳

• صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱

• نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵

• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir

• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir

• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم (۴۱) ۶۵۵۸۶۸۰

غلامرضا ساگار

چراغ قلب حرم! آفتاب کعبه! کجایی؟ نگاه کعبه به درمانده تا به کعبه درآیی گهی کنار حجر، گه به مستجار بگیریم مگر به زمزم اشکم دو چشم خود بگشایی تو حجب و تو طوافی، تو رکنی و تو مقامی تو مستجار، تو زمزم، تو مروه و تو صفایی قسم به خالق یکتا، کم است جان دو عالم به رو نمای جمالت اگر که رو بنمایی سلاح کفر گرفته نشانه سینه دین را بیا، تو یاور دینی، بیا تو منجی مایی خوشا به حال دل حاجی‌ای که دور تو گردد که کعبه بیت خدا باشد و تو روی خدایی خوشا به حال دل محرمی که شد به تو مخرم تو روح حج، تو روان حرم، تو قلب دعایی به مشعر و عرفات و به مگه یوسف زهرا تو مشعر و عرفاتی، تو مگه و تو منایی خلائق‌اند کنار تو و تو بین خلائق که آفتاب جمال خدایی و همه جایی به هر کجا که روی، چشم ماست فرش قدومت اگرچه دور حرم یا به دشت کرب‌وبلایی گرفته جا به صف عاشقان رو تو میثم مگر ز لطف تو این بینوا رسد به نوایی

مردم است، گاه با شبهه‌افکنی ارکان انقلاب اسلامی را هدف می‌گیرد و گاهی نیز با تطهیر دشمنان مانند تطهیر خاندان منحوس پهلوی، غرب یا کشورهای وابسته به منطقه، از طریق بزک‌کردن و سفیدنمایی چهره آنان، ذهن مخاطب را تخریب کرده و ایمان او را نسبت به اسلام ناب زیر سؤال می‌برد و در نهایت انقلاب را به مخاطره می‌اندازد. مخاطب اصلی جهاد تبیین در درجه اول، طلاب و روحانیون هستند و حوزه علمیه با مدیریت این نیروی عظیم انسانی در اختیار، می‌تواند در عرصه جهاد تبیین نقشی محوری و تأثیرگذار ایفا کند.

روحانیون محور به‌صحنه‌آوردن مردم در عرصه‌های راهبردی

هـ نقش علمای بلاد و روحانیت مردمی را در به‌صحنه‌آوردن مردم و مشارکت‌های عمومی چطور ارزیابی می‌کنید؟

به صحنه‌آوردن مردم، به‌ویژه جوانان از دیگر کارهای مهم است. اگر حضور مردم در خیابان‌ها و میدان‌های مختلف را بررسی کنید، متوجه می‌شوید که یک عالم دینی ریشه‌دار و مردمی در آن منطقه، مردم را آگاه کرده است. این حضور، حاصل سال‌ها تربیت و ارتباط مستمر آن عالم با مردم است؛ به‌گونه‌ای که امروز هنگام فراخوان، مردم به میدان می‌آیند. برای به‌صحنه آوردن مردم در عرصه‌های متنوعی همچون مشارکت سیاسی، جهاد سازندگی، مطالبه‌گری، کار فرهنگی و حتی مسائل امنیتی و اطلاعاتی (که بارها در بیانات امام شهید بر نقش مردم در کار اطلاعاتی- امنیتی تأکید شده است)، این حوزه علمیه است که می‌تواند با بهره‌گیری از نیروهای خوب و شایسته خود و با برنامه‌ریزی دقیق، مردم را در همه این عرصه‌های مورد توصیه امام راحل وارد میدان کند.

نقش کلیدی حوزه در پاسداری از اسلامیت نظام

هـ وظیفه حوزه در قبال حفظ هویت اسلامی نظام و نظارت بر آن چیست؟

وظیفه حوزه، پیگیری مستمر مؤلفه‌های اسلامی نظام و هشدار به‌هنگام در برابر هرگونه انحراف یا فرآیند نادرست است تا بدین ترتیب، نقش خود را در حفظ و پایداری اسلامیت نظام ایفا کند.

حوزویان همیشه در خط مقدم مبارزه با فساد

هـ موضع حوزویان در قبال مفاسد اقتصادی و اجتماعی و همچنین تهدیدات خارجی علیه ارکان نظام چیست؟

حوزویان همواره در عرصه مقابله با فساد و ویژه‌خواری در خط مقدم بوده‌اند و هر جا فسادی دیده‌اند، فریاد برآورده‌اند. همچنین اکنون می‌بینیم که گاهی دشمنان نسبت به جان امام و رهبر انقلاب اسلامی سخنانی مطرح و تهدیداتی می‌کنند. حوزه باید چنان اقدام کند و از ظرفیت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای خود بهره‌گیرد که آنها جرأت تهدید نیز پیدا نکنند. دشمن باید بداند که اگر بار دیگر بخواهد این جسارت را تکرار کند، هزینه‌های سنگینی دریافت خواهد کرد؛ به‌گونه‌ای که جرأت حتی بیان آن را نیز نداشته باشد.